

KESİNTİSİZ DOĞA

Ege coğrafyası içinde ilham verici bir panoramaya sahip olan Topos Evi, bölgede doğal olarak iklimlendirilen ilk yapı olma özelliğini taşıyor. Mimar Alper Derinboğaz ile, bulunduğu coğrafyayı izlemenin ötesinde, onunla ilişki kuran projesi üzerine konuştuk.

Hazırlayan **İŞİL KARAHANOĞLU**
Fotoğraf **CEMAL EMDEN, SERRA DURAN**

Mimar Alper Derinboğaz ile önceden farklı projelerde çalışan ev sahipleri, Çeşme’de yazlık bir ev yaptırmak istediklerinde, akıllarına sadece onun ismi geliyor. Kireçtaşı ağırlıklı bir tepenin üzerinde konumlanan Topos Evi, Derinboğaz tarafından ekoloji ve yer ile kurduğu ilişkiler üzerinden projelendiriliyor. Çevrenin keskin topoğrafyasından ilhamla araziye yerleşen basit geometrik bir düzen geliştiriliyor. “Topos Evi çok özel bir alanda konumlanıyor. Yapının ön plana çıkmasından ziyade, coğrafyayı ve insan yaşamını bir araya getiren bir mimari kurgu amaçladık,” diye anlatıyor mimar. Zira, konumlandığı Paşalimanı Koyu’nda her an dönüşen bir ekoloji tiyatrosu sahne alıyor; arazide yukarıya tırmandıkça ufuk silueti ve manzara farklı biçimlerde kendisini yeniden yaratıyor. Bu manzara için statik olmayan bir çerçeveye yapma isteğiyle, mimar merdiveni yapının en gerisine yerleştiriyor. Her seviyeden ufku görmesi amaçlanan merdivenin, Paşalimanı Koyu’nun kesintisiz manzarasını tekrar tekrar yaratan sinematik bir aparat olarak çalışması hedefleniyor. “Alanı ilk ziyaretlerimizde, kireçtaşı ağırlıklı bu oldukça eğimli araziye tırmanarak kat ettiğimizi

hatırlıyorum. Her bir adımda, arazide yükseliyor, koyun ve takımadaların yavaşça ufukta belirişine şahit oluyorduk. Topoğrafyayla karşılaştığımız ilk anda kurduğumuz bu güçlü diyalogu evin tüm tasarım süreçlerine de aktarmak istedik,” sözleriyle Derinboğaz, evin ilham verici coğrafyasının projeye yansıttığı etkiyi de açıklamış oluyor. Topoğrafyanın soyut çizgileri arazide kademelenerek yapının her bir kotta zeminle buluşan teraslarını oluşturuyor. Bu teraslar sundukları büyüleyici koy manzarasının yanı sıra, açık alanları artırmaya, yapı-zemin karşılaşmalarını çoğaltmaya ve dik açılarla gelen batı güneşini kırmaya olanak sağlıyor. Mimar Derinboğaz, yapının konumlandığı topoğrafyada, yalnızca doğayı izlemenin ötesinde onunla iyi bir ilişkiler bütünü kurmayı da amaçlıyor. Bu sebeple, Topos Evi, bölgede doğal olarak iklimlendirilen ilk yapı olma özelliğini taşıyor. Enerji kullanmadan binayı iklimlendirmek amacıyla çatıda menfezleri bulunan bir havalandırma bacası inşa ediliyor. Bu baca doğal rüzgârı yakalayarak yapı boyunca bir hava akışı yaratıyor. Toprağa oturan ısı kütle ise, yeraltının sabit sıcaklığını değerlendirerek ısı stabilizasyonunu sağlıyor. Sonuç olarak, rüzgâr, temiz havayı dolaştırmak için doğal bir makine gibi çalışıyor. Toprak ise, yılın zamanına bağlı olarak havayı daha serin veya daha sıcak hale getiren bir makine gibi işlev görüyor. “Bugün dünya üzerinde sadece yapıların

iklimlendirilmesi için harcadığımız enerji yıllık karbon emisyonunun büyük bir kısmına neden oluyor. Topos Evi’ni topoğrafyaya gömerek dört mevsim boyunca sıfır enerji gerektirecek biçimde iklimlendirmeyi başardık. Yeraltının yıl boyunca sabit kalan sıcaklığından faydalanma fikri ilk insan yerleşimlerinde dahi karşımıza çıkıyor. Bu fikri ısı kütlesi, materyaller, güneşlenme ve hava akışları boyutlarıyla detaylıca ele alıp Topos Evi’nde inşa etmeyi başardık,” diyor Derinboğaz. Son olarak, projenin tasarımı, bir örnek olmaktan uzak, esnek kullanım imkânları sağlayan geniş iç mekânlar sunuyor. Bu da, özgürce yerleştirilen her bir nesnenin, ister bir kanep, ister bir şezlong ya da bir heykel, bulunduğu mekânı yeniden tanımlamasına olanak veriyor.

